

تفاوت هوشبهر هیجانی مادران کودکان دل‌بسته ایمن و مادران کودکان دل‌بسته نایمن

زهرا یوحنايي*✉، دکتر محمدعلی مظاهری**، دکتر حمیدرضا پوراعتماد***

چکیده:

این پژوهش با بهره‌گیری از میانی نظری نظریه دل‌بستگی، به جهت تعیین و تبیین یکی از عوامل احتمالی مؤثر در شکل‌دهی تحول دل‌بستگی طرح شده است. منابع داده‌های موجود، پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن و فرایند موقعیت ناآشنا هستند. صد تن از مادران کودکان یک‌ساله، به منظور تفکیک مادران به دو گروه مادران کودکان ایمن و مادران کودکان نایمن، همراه با فرزندان‌شان در فرایند موقعیت ناآشنا شرکت جسته، به پرسشنامه بار-آن پاسخ دادند. نتایج مبین سه نکته اصلی است: (۱) هوشبهر هیجانی مادران کودکان ایمن بیش از گروه مادران کودکان نایمن است. (۲) در میان مؤلفه‌ها، مؤلفه روابط بین فردی تفاوت میانگین بیشتری را نشان داده است (۳) در میان خرده مؤلفه‌ها: همدلی، خودآگاهی هیجانی، آزمون واقعیت، شادکامی و تحمل فشار تفاوت بیشتری را در میان دو گروه مادران به نمایش گذارده است. در این میان تنها تفاوت میانگین‌های دو گروه در خرده مؤلفه انعطاف‌پذیری مؤید فرض پژوهش نیست. به این ترتیب توانایی مادر در شناخت نیازهای دل‌بستگی کودک، مسئولیت‌پذیری، همدلی و سازگاری او با این نیازها و نیز توانایی او در جهت شناخت هیجان‌های خویشتن، مهار و جهت‌دهی مناسب به این هیجان‌ها و استفاده از توانایی‌های ذکر شده در جهت تحمل فشارهای وارده از سوی مادر در شکل‌گیری و تحول نظام دل‌بستگی کودک مؤثر می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: هوش هیجانی، الگوهای دل‌بستگی، فرایند موقعیت غریبه

* کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

** دانشیار پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

*** استادیار گروه روان‌شناسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی و پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

✉ نویسنده مسئول: کرج - سه راه گوهردشت - کوی کارمندان جنوبی - خیابان ولیعصر ۴ - مرکز مشاوره رازی

تلفن: ۰۲۶۱ - ۲۷۴۲۲۶۶ و ۷

دورنما: ۰۲۶۱ - ۲۷۳۴۴۶۱

پست الکترونیک: email_darya1112@yahoo.com

The Difference Between Emotional Intelligence of Mothers of Children With and Without Secure Attachment

Z. Youhanaii, M. S. ✉*; M. A. Mazaheri, Ph.D.**; H. R. Pouretamad, Ph.D.**

*Private Practice karaj, Iran

**Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

*** Dept. of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

This research is based on attachment theory and designed to investigate one of the possible variables in attachment development. Measures of Emotional Intelligence Questioner, and Strange Situation Process were recorded. A hundred of mothers of one-year old children were divided into two groups: securely attached and insecurely attached children who participated in the strange situation process and then answered to the Bar-On questioner.

The findings revealed: 1) mother EQ of secure children was higher than the other group, 2) EQ total scale score, indicated highly significant difference between two groups, 3) on sub-scales, empathy, self-awareness, reality testing, happiness, and tolerating stress showed highest difference between two groups of mothers. Proposed hypothesis on flexibility sub-scale did not receive support. Built on the findings, mother ability to recognise child attachment needs, and her responsibility, empathy, and adjustment with these needs, together with her ability in understanding emotions make them more likely to tolerate stress which impacts forming and developing the child attachment system.

Keywords: Emotional intelligence, Attachment patterns, strange situation process.

✉Corresponding author: Razi Counseling Centre, Karaj, Iran

Tel: +98261-2742266-7

Fax: +98261-2734461

Email: darya1112@yahoo.com

تأثیر آموزش برنامه گروهی فرزندپروری مثبت بر استرس والدگری مادران کودکان ۱۰-۴ ساله مبتلا به اختلال بیش‌فعالی / کمبود توجه

مهديه روشن بين*، دكتر حميدرضا پوراعتماد**، دكتر كتايون خوشابى***

چكیده:

هدف از این تحقیق، بررسی تأثیر آموزش برنامه فرزندپروری مثبت بر استرس والدگری مادران کودکان ۱۰-۴ ساله مبتلا به اختلال بیش‌فعالی / کمبود توجه است. بدین منظور از بین مراجعه‌کنندگان به دو مرکز اختلالات رفتاری کودکان و نوجوانان (صبا و رفیده)، ۱۳ کودک مبتلا به ADHD انتخاب شدند. تشخیص قطعی با توجه به ارزیابی متخصص روان‌پزشکی اطفال و روان‌شناس بالینی صورت گرفت. به منظور کنترل تأثیر دارو، کودکانی انتخاب شدند که حداقل به مدت ۶ ماه تحت درمان با داروی ریتالین قرار گرفته بودند. سپس، مادران کودکان مذکور در ۶ جلسه هفتگی و حضوری ۱۲۰ دقیقه‌ای و ۲ جلسه تماس تلفنی ۱۵ دقیقه‌ای آموزش گروهی فرزندپروری مثبت شرکت کردند. تحقیق حاضر فاقد گروه گواه بود و جلسات گروه آزمایش با احتساب افت آزمودنی با ۸ مادر ادامه پیدا کرد. آزمودنی‌ها در ۶ مرحله خط پایه ۱ (یک هفته پیش از شروع جلسات آموزشی)، پیش‌آزمون (در اولین جلسه آموزشی)، میان‌آزمون (پس از چهار جلسه آموزشی)، پس‌آزمون (پس از اتمام جلسات تلفنی) و دو مرحله پی‌گیری هر یک به ترتیب به فاصله ۱ و ۲ ماه پس از آخرین تماس تلفنی، با استفاده از پرسشنامه تنیدگی والدینی (PSI) مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌های گردآوری شده از طریق آزمون تحلیل واریانس (آزمون اندازه‌گیری‌های مکرر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که برنامه گروهی فرزندپروری مثبت منجر به کاهش استرس والدگری در قلمرو کودک ($F=33/672, \alpha=0/008$) و قلمرو والدین ($F=119/539, \alpha=0/001$) شده است و تغییرات صورت گرفته تا ۲ ماه پی‌گیری نیز همچنان باقی‌مانده است. از سوی دیگر، نتایج تحقیق نشان داد که حس صلاحیت و روابط با همسر نیز به‌عنوان دو متغیر مداخله‌گر در استرس والدگری، بهبود پیدا کرده است.

کلیدواژه‌ها: برنامه گروهی فرزندپروری مثبت، تنیدگی والدگری، بیش‌فعالی / کمبود توجه

* کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

** استادیار گروه روان‌شناسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی و پژوهشکده خانواده دانشگاه شهید بهشتی

*** فلوشیپ روان‌پزشکی کودکان و نوجوانان و عضو هیأت علمی انیستیتو روان‌پزشکی

✉ نویسنده مسئول: تهران - اوین - دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی - گروه روان‌شناسی

تلفن: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۴۰۰

دورنما: ۰۲۱-۲۲۴۳۱۶۸۸

پست الکترونیک: email_h_pouretamad@sbu.ac.ir

The Impact of Positive Parenting Program on Maternal Stress of Mothers of 4-6 Years old Children With Attention Deficit and Hyperactivity Disorder

M. Roshanbin, M. S.*; H. R. Pouretamad, Ph.D. ✉**; K. Khooshabi, M. D.***

*Mahallat Islamic Azad University, Mahallat, Iran

*Department of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

** Tehran Psychiatric Institute, Tehran, Iran

This study examines the effectiveness of Group Positive Parenting Program (Group Triple P) on the level of stress among parents with children diagnosed as having Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). Eight mothers of children (4-10 years old) with ADHD participated in this study. In order to control the impact of medication, those mothers whose children were on Ritalin for at least 6 months, were selected. Based on Sanders model, the Group Triple P was used to train the subjects in 8 sessions. Data was collected using Parenting stress Index (PSI) questionnaire through 6 stages including baseline(one week before sessions initiation), pretest (at the first session), middle test (after 4 educational session), posttest (after completion of program), follow up1 (one month after termination) and follow up 2 (two months after termination). Time series design was applied to analyse the data. The results revealed a significant decrease in the level of parental stress in both child domain ($F = 119/539, \alpha = 0/001$) and parents domain ($F = 33/672, \alpha = 0/008$). The study concludes that Group Positive Parenting Program effectively reduces parental overall stress.

Keywords: positive parenting program, parental stress, attention deficit disorder.

✉Corresponding author: Dept. of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Tel: +9821-29902400

Fax: +9821-22431688

Email: h_pouretamad@sbu.ac.ir

بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های حل مسئله در کاهش تمایل به فرار دختران نوجوان در معرض فرار

شیمایا حیدری[✉]، دکتر کاظم رسول‌زاده طباطبایی^{**}

چکیده:

هدف از این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های حل مسئله در کاهش تمایل به فرار، میزان تنیدگی، عزت‌نفس و راهبردهای مقابله‌ای دختران نوجوان در معرض فرار می‌باشد. نمونه اولیه شامل ۷۶۰ دانش‌آموز دبیرستانی بود که به‌وسیله نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای از شهر تهران، مناطق ۲، ۴، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۹، انتخاب و با پرسشنامه تمایل به فرار مورد ارزیابی قرار گرفتند. از بین این افراد تعداد ۵۴ نفر از افرادی که دقیقاً بالای برش با تفاوت دو انحراف استاندارد بودند، انتخاب و در گروه‌های کنترل و آزمایش به‌صورت تصادفی قرار داده شدند. سپس گروه آزمایش به‌طور میانگین ۱۰ جلسه تحت آموزش قرار گرفت. بعد از اجرای آموزش‌ها، پس‌آزمون روی هر دو گروه آزمایش و کنترل اجرا شد. تحلیل نتایج نشان داد که آموزش مهارت‌های حل مسئله در کاهش میزان تنیدگی و افزایش عزت‌نفس دختران در معرض فرار تأثیر داشته است. در مورد کاهش تمایل به فرار و راهبردهای مقابله‌ای اگرچه کاهش وجود داشته ولی از نظر آماری معنادار نبود.

کلیدواژه‌ها: تمایل به فرار^۱، مهارت‌های حل مسئله^۲، تنیدگی^۳، عزت‌نفس^۴، راهبردهای مقابله‌ای^۵

* دانشجوی دکتری روان‌شناسی بالینی دانشگاه تربیت مدرس

** استادیار گروه روان‌شناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس

✉ نویسنده مسئول: بابل - خیابان مدرس - جنب تأمین اجتماعی سابق - مجتمع نیما - واحد ۴۷ - کلینیک هدایت

تلفن: ۰۱۱۱ - ۳۲۲۳۱۴۸

دورنما: ۰۱۱۱ - ۳۲۲۳۱۴۸

پست الکترونیک: email: shimaheidary_2005@yahoo.com

The Effectiveness of Problem- Solving Training on Reduction of Runaway Tendency in at Risk Adolescent Girls

Sh. Heidary, M.A. ^{✉*}; K. RasoolzadehTabaTabaee, Ph.D.*

*Dept. of Psychology, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

The purpose of this research was to investigate the effectiveness of problem-solving training in reducing runaway tendency, stress level, increasing self-esteem & development of coping strategies in at risk girls.

A sample of 760 high school students were selected from Tehran 2nd, 4th, 14th, 15-th, 16th and 19th educational districts. Based on the results of initial inventory for tendency to runaway, 54 students were chosen according to cut-off points and randomly assigned into control and experimental groups.

Experimental group received 10 training sessions, and was compared with controls. Results showed that problem-solving training increased self-esteem in girls at risk of runaway and decreased their level of stress. However, reduction in runaway tendency did not reach to significant level.

[✉]Corresponding author: Dept. of Psychology, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.
Tel: +98111-3223148
Fax: +98111-3223148
Email: shimaheidary_2005@yahoo.com

بررسی رابطه ابعاد الگوهای ارتباطات خانواده با میزان اضطراب و افسردگی فرزندان

مریم کورش‌نیا*[✉]، دکتر مرتضی لطیفیان**

چکیده:

هدف از این مطالعه تحقیق در زمینه روابط موجود بین ابعاد الگوهای ارتباطات خانواده (جهت‌گیری گفت‌وشنود و جهت‌گیری هم‌نوایی) و اضطراب و افسردگی فرزندان است. همواره ارتباطات موجود در بین اعضای خانواده به‌عنوان اساسی‌ترین مکانیسم برای فهم بسیاری از رفتارهای روانی - اجتماعی از جمله اضطراب و افسردگی قلمداد می‌شود. پژوهش حاضر سرآغاز بررسی الگوهای ارتباطات خانواده در ایران می‌باشد. در این مطالعه از ۳۲۶ دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دبیرستان‌های شهر شیراز انتخاب شده بودند، استفاده شد. تصادفی چندمرحله‌ای از بین دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دبیرستان‌های شهر شیراز انتخاب شده بودند، استفاده شد. شرکت‌کنندگان ابزار تجدید نظر شده الگوهای ارتباطات خانواده و فرم کوتاه مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و فشار روانی را تکمیل کردند. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه حاکی از آن بود که جهت‌گیری گفت‌وشنود خانواده پیش‌بینی‌کننده معنادار اضطراب و افسردگی فرزندان است و اضطراب و افسردگی آن‌ها را به‌طور منفی پیش‌بینی می‌کند. هم‌چنین جهت‌گیری هم‌نوایی خانواده به‌طور معنادار و مثبت اضطراب فرزندان را پیش‌بینی می‌کند اما پیش‌بینی‌کننده معناداری برای افسردگی آن‌ها نیست.

کلیدواژه‌ها: الگوهای ارتباطات خانواده، جهت‌گیری گفت و شنود، جهت‌گیری هم‌نوایی، اضطراب و افسردگی.

---

*دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز

**دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شیراز

✉ نویسنده مسئول: شیراز - کوی ارم - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه شیراز - بخش روان‌شناسی تربیتی

تلفن: ۰۷۱۱ - ۶۱۳۴۶۸۳

دورنما: ۰۷۱۱ - ۶۲۸۶۴۴۱

پست الکترونیک: email m-koroshnia@rose.shirazu.ac.ir

Relationship Between Dimensions of Family Communication Patterns and Children's Level of Anxiety and Depression

M. Kouroshnia, M. A. ^{✉*}; M. Latifian, Ph.D.*

*Dept. of Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

The purpose of this study was to investigate the relationships between dimensions of family communication patterns (i.e. conversation orientation and conformity orientation) and children's level of anxiety and depression. Family communication has been known as one of the most fundamental mechanism to understand psycho-social behaviors such as children anxiety and depression. In this study 326 (161 females) students were selected through multistage random cluster sampling method from second and third grade high school students of Shiraz, Iran. Participants completed Revised Family Communication Patters Instrument and the short form of Depression Anxiety Stress Scales. The results of a multiple regression analysis indicated that family conversation orientation was a significant predictor of children anxiety and depression. Family conformity predicted children anxiety significantly but not their depression.

Keywords: Family communication patterns, Conversation orientation, Conformity orientation, Children anxiety and depression.

[✉]Corresponding author: Dept. of Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
Tel: +98711-6134683
Fax: +98711-6286441
Email: m-koroshnia@rose.shirazu.ac.ir

بررسی نگرش والدین شهر اصفهان نسبت به روابط دوستانه دختران و پسران

زهرا یوسفی[✉]، دکتر محمدرضا عابدی^{**}، دکتر حمیدطاهر نشاطدوست^{***}

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش والدین شهر اصفهان نسبت به روابط دوستانه دختران و پسران انجام شد. جامعه پژوهش عبارت از کلیه والدین شهر اصفهان و نمونه آماری شامل ۳۰۰ نفر از والدین این شهر (۱۵۰ پدر و ۱۵۰ مادر) بود که از طریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای از دو منطقه شهری انتخاب شدند. ابزار پژوهش مقیاس نگرش نسبت به روابط دوستانه دختران و پسران بود. داده‌های آماری از طریق آزمون t یک متغیری و تحلیل مانوا بررسی شد. نتایج نشان داد نگرش والدین نسبت به دخترانی که دوست پسر دارند و پسرانی که دوست دختر دارند و روابط دوستانه بین آنان منفی است. هم‌چنین نتایج تحلیل مانوا پس از کنترل متغیرهای دموگرافیک نشان داد که بین نگرش مادران و پدران نسبت به این‌گونه روابط تفاوت معناداری وجود ندارد ($P < 0/05$). اما مذهب موجب تفاوت معنادار در نمرات نگرش والدین می‌شود به این ترتیب هرچه والدین مذهبی‌تر باشند نسبت به این‌گونه روابط نگرش منفی‌تری دارند ($P < 0/05$).

کلیدواژه‌ها: روابط دوستانه دختران و پسران، نگرش والدین

* دانشجوی دکتری مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

** دانشیار گروه مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

*** دانشیار گروه روان‌شناسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان

✉ نویسنده مسئول: اصفهان - خیابان هزار جریب - دانشگاه اصفهان - گروه مشاوره

تلفن: ۰۳۱۱ - ۷۹۳۲۵۱۵

دورنما: ۰۳۱۱ - ۶۶۸۳۱۰۷

پست الکترونیک: email z.yousefi85@yahoo.com

Examination of Parent's Attitude Towards Peers Relationship Among Teenagers

Z. Yousefi, M. A. [✉]*; M.R. Abedi, Ph.D.*; H.T. Neshatdost, Ph.D.*

*Dept. of Psychology, Esfahan University, Esfahan, Iran

The purpose of this study was to examine parents' attitude towards peer relationship among teenagers. The sample included 300 couples who were selected through cluster sampling in two urban zones. Data was collected using girl and boys scale for peer relationship and analysed with one sample t-test and Manova analysis. The results showed that Isfahanian parents have negative attitude towards girls and boys who have boyfriend or girlfriend. Manova analysis, after control for demographic variables, showed that there is no significant differences between mothers and fathers on this kind of attitude. Religion significantly predicted attitude towards these relationships. Therefore, more religious parents were more likely to show negative attitudes towards these relationships.

Key words: Peer Relationship, teenagers, Parents Attitude.

[✉]Corresponding author: Dept. of Psychology, Esfahan University, Esfahan Iran.

Tel: +98311-7932515

Fax: +98311-6683107

Email: z.yousefi85@yahoo.com

رابطه نگرش مذهبی با رضایت‌مندی زناشویی در دانشجویان متأهل

دکتر محمد خدایاری فرد^{*}، روح‌الله شهابی^{**}، سعید اکبری زردخانه^{***}

چکیده:

افزایش میزان طلاق در جامعه کنونی ایران، ضرورت بررسی عوامل مؤثر بر سازگاری و رضایت‌مندی زناشویی را آشکار می‌کند. یکی از این عوامل نگرش مذهبی است که می‌تواند روابط، تصمیم‌گیری، تعهد و ابعاد فرزندپروری زوجین را متأثر سازد. از این‌رو، هدف از مقاله حاضر، بررسی رابطه نگرش مذهبی با رضایت‌مندی زناشویی در دانشجویان متأهل دانشگاه تهران است. گروه نمونه این پژوهش شامل ۱۵۶ دانشجوی متأهل دانشگاه تهران بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش مقیاس نگرش مذهبی خدایاری فرد و همکاران (۱۳۸۵) و مقیاس سازگاری زناشویی اسپنیر (۱۹۷۶) بود. آزمون ضرایب همبستگی نشان داد که بین نگرش مذهبی و رضایت‌مندی زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از بین چهار خرده مقیاس سازگاری زناشویی، نگرش مذهبی بیشترین رابطه را با رضایت دو نفری نشان داد. بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، خانواده درمانگرها می‌توانند نقش باورهای مذهبی را هم در بروز و هم در حل اختلافات زناشویی، به‌عنوان عاملی مهم در نظر بگیرند. در پایان نیز همسوئی و عدم همسوئی یافته‌ها مورد بحث واقع شده است.

کلیدواژه‌ها: نگرش مذهبی، رضایت زناشویی، دانشجویان متأهل

* دانشیار دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

*** کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی

✉ نویسنده مسئول: تهران - بزرگراه شهید چمران - خیابان جلال آل‌احمد - روبروی کوی نصر - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران - گروه روان‌شناسی

تلفن: ۵ - ۸۸۲۵۰۰۶۲ - ۰۲۱

دورنما: ۸۸۲۵۹۴۱۸ - ۰۲۱

پست الکترونیک: email akbari76ir@yahoo.com

Relationship Between Religious Attitude and Marital Satisfaction

M. Khodayarifard, Ph.D.*; R. Shahabi, M. A.*; S. Akbari Zardkhaneh, M. A. ✉*

*Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Iran.

The increasing rate of divorce in Iranian society, necessitate research on factors impacting marital adjustment and satisfaction. Religious attitude is one of those factors that is shown to influence marital relationship, decision-making, commitment and parenting style. The current study investigates the relationship between religious attitude and marital adjustment among married students of The University of Tehran. A sample of 165 married students were selected using simple random sampling method. Measures of Dyadic Adjustment Scale (Spanier, 1976) and Religious Attitude Scale (Khodayarifard et al., 2005) were used. Findings indicated a positive correlation between religious attitude and marital adjustment. Religious attitude was highly correlated with Dyadic Satisfaction subscale of adjustment. Based on results, family therapists are recommended to consider the role of religious or spiritual attitude of couples as an important factor in management and solving the marital conflict. Consistency and inconsistency of the results are discussed.

Keywords: religious attitude, marital Satisfaction, adjustment.

✉ Corresponding author: Faculty of Psychology & Education, University of Tehran, Iran.
Tel: +9821-88250062-5
Fax: +9821-88259418
Email: akbari76ir@yahoo.com

آموزش در منزل جایگزین آموزش در مدرسه

دکتر محسن شکوهی یکتا*، اکرم پرنده**

چکیده:

مقارن با تحول تکنولوژی ارتباطی در دهه‌های اخیر، آموزش در منزل به‌عنوان جایگزینی برای آموزش در مدرسه در بسیاری از کشورها گسترش یافته است. در سال‌های اخیر، خانواده‌ها به دلایل متعدد از جمله ارزش‌های خاص فرهنگی و مذهبی، عدم تناسب برنامه‌های مدرسه با نیازهای فرزندان و پایین بودن سطح آموزش در برخی مدارس به آموزش فرزندان خود در منزل رغبت بیشتری نشان داده‌اند. بزرگ‌ترین مزیت آموزش در منزل این است که می‌توان با توجه به ویژگی‌ها، علایق و توانایی‌های هر دانش‌آموز برای او برنامه‌ریزی نمود. مدت زمان دوره تحصیلی نیز با توجه به توانایی دانش‌آموزان تنظیم می‌شود و آنان مجبور نیستند با همکلاسی‌های خود همگام باشند. بدین ترتیب از آموزش لذت برده، دچار اضطراب و نگرانی نمی‌شوند.

این روش محدودیت‌هایی دارد که از آن جمله می‌توان به محدود شدن روابط اجتماعی دانش‌آموزان اشاره کرد. هم‌چنین جایگزینی ارتباط غیرمستقیم به جای ارتباط چهره به چهره ممکن است به کاهش تجارب دانش‌آموزان بیانجامد. به‌رغم این محدودیت‌ها، آموزش در منزل در مواردی که بین فرهنگ و ارزش‌های خانواده و جامعه اختلاف زیادی وجود دارد، یا هدف‌های آموزشی که خانواده برای فرزندان در نظر گرفته است تفاوت چشمگیری با هدف‌های آموزشی مدرسه دارد و یا برای کودکان با بیماری‌های مزمن و معلولیت‌های شدید مفید به نظر می‌رسد. به‌کارگیری این روش در کنار تکنولوژی‌های آموزشی نظیر شرکت در کلاس‌های مجازی و استفاده از وسایل کمک‌آموزشی می‌تواند مؤثر باشد. هدف از این مطالعه بررسی آموزش در منزل به منزله یکی از روش‌های غیررسمی آموزشی است که گاه می‌تواند جایگزین مناسبی برای آموزش‌های رسمی باشد. در این مطالعه جنبه‌های مختلف آموزش در منزل، روش‌های تسهیل‌کننده، مزایا و محدودیت‌های آن نقد و بررسی شده است.

کلیدواژه‌ها: روش‌های آموزشی، آموزش در خانه، انتخاب برنامه درسی، نیازهای دانش‌آموزان

* استادیار گروه روان‌شناسی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه تهران

** دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران

✉ نویسنده مسئول: تهران - بزرگراه شهید چمران - خیابان جلال آل‌احمد - روبروی کوی نصر - دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران - گروه روان‌شناسی

تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۲۴۰۱۶۱ - ۷۰

دورنما: ۰۲۱ - ۸۸۲۵۴۷۳۴

پست الکترونیک: email msyekta@yahoo.com

Home-Schooling as a Substitute for Grade School

M. ShokoohiYekta, Ph.D. [✉]*; A. Parand, M.S.*

*Faculty of Psychology & Education, University of Tehran, Iran

Due to technology development in recent decades, home schooling has been expanding as a substitute for grade schools in many countries. Families are encouraged to use home schooling for several reasons such as special cultural and religious values, not finding school programs matched with their children's needs, and uncertainties in quality of education in some schools.

The most advantageous characteristic of home-schooling is the educational programming based on individual needs, interests, and abilities. In addition, the time period needed for graduation will depend on students' abilities, and the fact that pupils do not have to follow the pace of their peers in this regard. As such, students would enjoy such a education system without facing unwanted worries and anxiety.

Although home schooling has some limitations, such as limited student social relationships and experiences, it, is useful in situations when family values or educational goals and objectives are greatly different from society. Children with chronic illnesses and severe disabilities also may take advantage of that. Home-schooling along with utilizing educational technologies such as participating in virtual classes and using assistive technology has proven to be an effective approach.

Keywords: educational methods, home-schooling, curriculum selection, students' needs.

[✉]Corresponding author: Dept. of Psychology, University of Tehran, Tehran, Iran.
Tel: +9821-88240161-70
Fax: +9821-88254734
Email: msyekta@yahoo.com